

Conferința și dezbaterile „ Protecția patrimoniului arheologic - probleme și cerințe specifice ”

ICEM Tulcea - Casa Avramide, Strada Progresului, nr. 32
Vineri, 21 septembrie 2018

↳ 10:00 → Înregistrare participanților

↳ 10:30 → Cuvânt de deschidere

Ștefan Bâlici – Director al Institutului Național al Patrimoniului
Iulian Vizauer – Director al Direcției pentru Cultură Tulcea

↳ 11:00 → **Partea I: Prezentări**

11:00 – 11:15 → *Arheologie în palimpsestul urban. Motive de optimism?*

Ioan Carol Opriș, președinte al Comisiei Naționale de Arheologie

11:15 – 11:30 → *Principalele teme recurente ale arheologilor privind patrimoniul arheologic din România*

Ovidiu Țentea, membru al Comisiei Naționale de Arheologie

11:30 – 11:45 → *Siturile arheologice subacvatice din România – chestiuni actuale*

Raluca Iosipescu, Sergiu Iosipescu, Institutul Național al Patrimoniului

11:45 – 12:00 → *Portița, Bazinul mare și bazinul mic al Sulinei*

George Nuțu, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea

12:00 – 12:15 → *Restaurarea ruinelor arheologice – un comentariu aplicat*

Virgil Apostol, Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” București

12:15 – 12:30 → *Actori și procese în conservarea monumentelor arheologice*

Ștefan Bâlici, Institutul Național al Patrimoniului

↳ 12:30 → **Prânz**

↳ 13:30 → **Partea II: Masă rotundă**

13:30 – 15:30 → Dezbateri

15:30 – 16:00 → Concluzii

Conferința și dezbaterile „Protecția patrimoniului arheologic - probleme și cerințe specifice”

În cadrul programului de prezentări, vor fi aduse în dezbateri probleme ale sectorului, atât în ceea ce privește încadrarea teoretică, cât și în perspectiva acțiunii practice sau vor prezenta studii de caz relevante. Va rezulta astfel o – inevitabil incompletă – inventariere, descriere și clasificare a problematicei, care va contura terenul dezbaterilor. Masa rotundă, care va implica și publicul, va urmări problemele și temele identificate de vorbitori, într-o perspectivă aplicată, îndreptată către conturarea de soluții și căi de urmat.

Partea I. Prezentări

** Arheologia și viitorul orașelor românești*

Patrimoniul arheologic devine, odată recuperat prin cercetare arheologică și expus către publicul larg, un element cheie al strategiilor de dezvoltare urbanistică și teritorială, economico-socială, turistică, și în general de dezvoltare durabilă, la nivel național și local. Dar atunci când cercetarea arheologică este eludată sau minimalizată, beneficiile potențiale ale acestui tip de patrimoniu sunt ratate, iar protejarea sa optimă este imposibilă. În cazul arheologiei urbane, presiunile și mecanismele de eludare sunt mai intense și active, generând pierderi, atât în orizontul fizic, al vestigiilor – rase cu buldozerele, cât și în al cunoașterii și recunoașterii valorilor acestor vestigii. Fiecare nouă distrugere reprezintă și o nouă șansă ratată de a aduce în atenția locuitorilor orașelor istoria, prezentă prin mărturii concrete și evocatoare. Activarea dimensiunii formative și educative a vestigiilor arheologice este ratată.

Tema urmărește, prin studii de caz și expuneri teoretice, să identifice –puținele– succese, pentru a extrage îndreptări către modalități viabile de gestionare și valorizare a patrimoniului, modalități de revitalizare locală, în contextul românesc actual.

** Arheologia subacvatică în România*

Marea Neagră, prin legătura prin Strâmțori cu Marea Mediterană, din bazinul căreia face parte de altfel arealul pontic, și prin intermediul Dunării către Occident, a fost un mijloc de conectare milenară a civilizațiilor de pe trei continente. Astăzi, prin siturile arheologice litorale și submerse, Marea Neagră contribuie la patrimoniul României cu vestigii dintre cele mai importante, ilustrative pentru varietatea influențelor și interacțiunilor, deosebit de interesante prin valoarea sintezelor politice, economice și culturale, alcătuitoare ale peisajului istoric maritim actual.

Prezentările sunt încurajate să exploreze o temă stringentă, aceea a strategiilor de cercetare și protejare a patrimoniului arheologic subacvatic, în corelare cu planurile de

Conferința și dezbaterile „Protecția patrimoniului arheologic - probleme și cerințe specifice”

dezvoltare și amenajare a litoralului românesc și a investițiilor preconizate, cu atât mai mult cu cât cercetarea patrimoniului arheologic subacvatic, al așezărilor de coastă, porturilor și epavelor este cvasiinexistentă în România. Dezbaterile teoretice vor analiza cadrul legislativ actual privitor la patrimoniul arheologic subacvatic, urmărind trasarea de recomandări în vederea valorificării acestuia.

** Ruina arheologică. Specific și moduri de abordare*

Caracteristicile ruinei arheologice – în special natura fragmentară și ne-explicită, alături de fragilitate – necesită pregătire specifică a celor care intervin și o metodologie adaptată. Aceste particularități sunt rareori prezente, cel mai frecvent sunt chiar absente în majoritatea intervențiilor recente asupra siturilor arheologice din România. Care sunt cauzele eșecurilor, unele răsunătoare, ale numeroaselor intervenții recente asupra acestei specii aparte de patrimoniu arhitectural? Studiile de caz – intervenții reușite de restaurare și punere în valoare a unor ruine arheologice – și expunerile teoretice și metodologice vor oferi calea către formularea unor răspunsuri.

Un studiu de caz care va suscita interesul actual este cel al dosarului Frontierei Imperiului Roman, atât din perspectiva stadiului cercetării, cât și din aceea a situației reale a monumentelor repertoriate pe traseul limesului dunăreano-maritim românesc și a necesităților de conservare, restaurare și punere în valoare.

Complementară conservării și la fel de importantă este interpretarea, cu subiectele asociate – prezentare, accesibilizare intelectuală – și cu instrumentele actuale, precum rolul mass-media și al formatelor digitale de prezentare și implicarea acestora în patrimoniul arheologic, realitatea augmentată, implicarea instituțiilor în programe de educare a publicului.

Partea a II-a. Masa rotundă

Ideile, problemele și soluțiile indicate în comunicările științifice vor face obiectul dezbaterii în cadrul mesei rotunde, unde specialiștii și publicul vor fi invitați să contribuie cu clarificări și propuneri, într-o perspectivă aplicată. Cercetarea arheologică, conservarea și restaurarea ruinei arheologice, managementul siturilor arheologice, cadrul legislativ actual vor fi avute în vedere pentru formularea de recomandări, inclusiv de amendare și completare a instrumentelor legislative și normative, în perspectiva proiectului de codificare recent relansat.